

Ko je najaktivniji u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH?

Rang-lista delegata/kinja

Sadržaj:

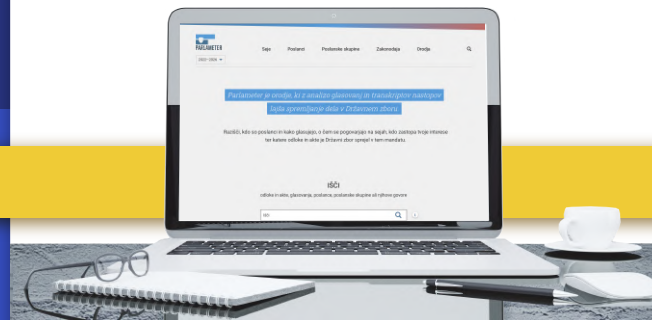
- 1.** Uvod: Šta je Parlametar?
- 2.** Ko su najaktivniji/e delegati/kinje po broju postavljenih pitanja?
- 3.** Ko su najaktivniji/e delegati/kinje s najvećom prisutnošću na glasanju u DN PSBiH?
- 4.** Usklađenost s klubom – mjera stranačke discipline ili nezavisnosti?
- 5.** Zaključak
- 6.** Metodologija

Uvod: Šta je Parlametar?

Parlametar je *online* alat koji omogućava uvid u rad Parlamentarne skupštine BiH putem otvorenih podataka i analitičkih funkcija.

Razvijena s ciljem povećanja transparentnosti, platforma nudi podatke o glasanju, prisutnosti, zakonodavnim inicijativama i drugim aktivnostima parlamentaraca/ki.

Parlametar je bosanskohercegovačka verzija aplikacije parlameter.si, koju su razvili Udruženje građanka i građanki “Zašto ne” i platforma Javna rasprava na temelju podataka objavljenih na zvaničnoj stranici Parlamentarne skupštine BiH (www.parlament.ba). Zbog tehničke obrade PDF dokumenata, moguće su nenamjerne greške u interpretaciji podataka, za koje partneri na projektu ne preuzimaju odgovornost.

Kada je riječ o praćenju rada zastupnika/ca i delegata/kinja, Parlametar, između ostalog, omogućava:

**praćenje aktivnosti
poslanika/ca i delegata/kinja
(govori, pitanja, inicijative, prisustvo),**

**uvid u obrasce glasanja
(ko glasa "za", "protiv" ili
"suzdržano"),**

**analizu
usklađenosti
sa stranačkim klubovima,**

**pregled najčešće korištenih
riječi i tema
koje političari ističu,**

**detaljne profile svih zastupnika/ca i delegata/kinja
s historijom njihovih aktivnosti.**

Građani i građanke Parlametrom mogu jednostavno pratiti ko su najaktivniji/e parlamentarci/ke, kako se ponašaju u zakonodavnom procesu te koji su njihovi politički prioriteti.

Ko su najaktivniji/e delegati/kinje u DN PSBiH po broju postavljenih pitanja?

Ovaj informativni paket fokusirat će se na pregled najaktivnijih delegata/kinja u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH (DN PSBiH) s naglaskom na:

- broj postavljenih delegatskih pitanja
- prisutnost na glasanju,
- usklađenost s klubom,
- najznačajnije inicijative i zakonske prijedloge.

Jedan od ključnih pokazatelja angažmana delegata/kinja u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH jeste broj postavljenih delegatskih pitanja. Ovim pitanjima delegati i delegatkinje vrše nadzor nad radom izvršne vlasti, traže odgovore o ključnim temama i ukazuju na probleme koji pogađaju građane/ke. Pregled podataka s platforme Parlametar pokazuje da su neki/e pojedinci/ke posebno istaknuti/e po ovom kriteriju, i to iz različitih političkih opcija i izbornih jedinica.

Džemal Smajić

Zlatko Miletić

Džemal Smajić

Džemal Smajić, delegat iz Kluba bošnjačkog naroda, pokazao je visok nivo političkog angažmana u aktuelnom mandatu. Prema podacima Parlametra, sa ukupno 22 delegatska pitanja i inicijative, Smajić je najaktivniji delegat u Domu naroda PSBiH. Radi poređenja, prosječan broj delegatskih pitanja i inicijativa u ovom domu iznosi oko 7, što dodatno naglašava njegovu aktivnost.

Kada je riječ o učešću u odlučivanju, Smajić je prisustvovao na 94% glasanja. Na Parlametar profilu ovog delegata moguće je pregledati njegova pitanja, inicijative i odgovore, kao i komunikaciju ostvarenu putem platforme Javna rasprava, gdje građani i građanke mogu postaviti svoja pitanja parlametarcima/kama.

Njegov angažman naročito je bio vidljiv tokom rasprava i glasanja o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, gdje se aktivno uključivao u parlamentarnu debatu.

Zlatko Miletić

Zlatko Miletić, delegat iz Kluba hrvatskog naroda, zauzima drugo mjesto po nivou aktivnosti u ovom domu. Prema podacima Parlametra, postavio je 16 delegatskih pitanja i inicijativa, čime se svrstava među najaktivnije delegate u mandatu.

U pogledu prisustva na glasanju, Miletić je prisustvovao na 91% glasanja, a njegov angažman se u velikoj mjeri odnosio na pitanja upućena Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, što ukazuje na tematski fokus njegovog djelovanja.

Kao i u slučaju Smajića, građani i građanke mogu Miletiću postavljati pitanja putem platforme Javna rasprava, a postavljena pitanja i odgovori dostupni su i na njegovom Parlametar profilu.

Delegatska pitanja i inicijative imaju posebnu vrijednost jer omogućavaju građanima i građankama da prate kako njihovi izabrani predstavnici/e koriste mandat za pokretanje tema i zahtijevanje odgovora institucija.

Kada delegati/kinje redovno postavljaju pitanja i traže informacije od ministarstava, parlament postaje funkcionalniji kao prostor kontrole vlasti, a ne samo kao mjesto formalnog usvajanja odluka.

Zbog toga je broj i kontinuitet delegatskih pitanja i inicijativa važan pokazatelj stvarnog političkog angažmana tokom mandata.

Ko su delegati s najvećom prisutnošću na glasanju u DN PSBiH?

Pored postavljanja pitanja i pokretanja inicijativa, jedan od ključnih pokazatelja političke odgovornosti jeste redovno prisustvo na glasanju. Odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine direktno utiču na zakone, javne politike i budžete, a učestvovanje u glasačkom procesu pokazuje ozbiljnost u radu i spremnost na preuzimanje odgovornosti.

U tom kontekstu, izdvajamo dva delegata koja su tokom mandata imala 100% prisustva na glasanju, bez ijednog izostanka.

Kemal Ademović

Zdenko Čosić

Kemal Ademović

Prema podacima Parlametra, Kemal Ademović je prisustvovao na 100% glasanja u Domu naroda PSBiH. Kao član Kluba bošnjačkog naroda, nije imao veliki broj zabilježenih aktivnosti tokom mandata u pogledu delegatskih inicijativa - postavio je ukupno tri delegatska pitanja i inicijative. Ipak, njegovo prisustvo na glasanju je najbolje u odnosu na ostale delegate u Domu naroda.

Važno je napomenuti da Ademović obavlja funkciju predsjedavajućeg Doma naroda, te se njegovo prisustvo može posmatrati i u kontekstu institucionalne odgovornosti koju ta pozicija nosi.

Jedna inicijativa koje je podnio u ovom mandatu odnosi se na hitno pokretanje procedure za proširenje kapaciteta Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova (AEPTM).

Zdenko Čosić

Prema podacima Parlametra, i Zdenko Čosić, član Kluba hrvatskog naroda, prisustvovao je na 100% glasanja. Tokom mandata postavio je četiri delegatska pitanja i inicijative, sa različitim tematskim fokusom.

U posljednjem mjesecu 2025. godine glasao je:

PROTIV prijedloga delegata Želimira Neškovića za uvrštavanje nove tačke dnevnog reda: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost BiH (prvi krug);

PROTIV prijedloga delegata Džemala Smajića za uvrštavanje nove tačke dnevnog reda: Prijedlog zakona o regulatoru prijenosa električne energije u BiH (prvi krug);

ZA Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (prvo čitanje), predlagač delegat Džemal Smajić, razmatranje po skraćenom postupku u skladu s članom 123. Poslovnika Doma naroda.

Prisustvo na glasanju predstavlja osnovu parlamentarnog rada jer upravo kroz glasanje delegati direktno učestvuju u donošenju zakona i političkih odluka. Podaci koji pokazuju 100% prisustva dvojice delegata ističu ih kao pozitivan primjer institucionalne discipline i kontinuiteta u radu, bez obzira na razlike u njihovoj političkoj aktivnosti i tematskom angažmanu.

Usklađenost s klubom – mjera stranačke discipline ili nezavisnosti?

Usklađenost s klubom pokazatelj je koji mjeri koliko često jedan zastupnik/ca glasa u skladu s većinom svog poslaničkog kluba (stranke). Visoka usklađenost često znači stranačku disciplinu, što može biti korisno u provedbi zajedničkih politika, ali može ukazivati i na manjak lične inicijative ili nezavisnosti.

S druge strane, niža usklađenost može biti znak kritičkog mišljenja, nezavisnosti ili reakcije na pritisak birača/ica iz vlastite izborne baze.

Ko prednjači u (ne)usklađenosti?

Želimir Nešković, Nenad Vuković i Zlatko Miletić delegati su koji prednjače u neusklađenosti sa svojim klubovima/strankama. Želimir Nešković nije djelovao u skladu s klubom u 54% slučajeva, Nenad Vuković u 36% slučajeva, a Zlatko Miletić u 29% slučajeva.

Želimir Nešković

Nenad Vuković

Zlatko Miletić

Prema podacima Parlametra, Kemal Ademović je najmanje različito glasao od svog kluba sa 13%.

Kemal Ademović

Marina Pendeš s 22% neslaganja s klubom prednjači na listi zastupnica dok se iza nje nalazi Snježana Novaković – Bursać sa 14% neslaganja s klubom.

Marina Pendeš

Snježana Novaković – Bursać

Šta to znači?

Visoka usklađenost – korisna u kriznim vremenima i za donošenje strateških zakona, može signalizirati čvrstu koheziju.

Niska ili promjenjiva usklađenost – može biti znak zastupnika/ce koji/a prvenstveno odgovara građanima i građankama, a ne stranačkoj liniji.

U konačnici, oba modela mogu biti legitimna, ali je važno razumjeti **kontekst i motive** iza glasanja. Građani i građanke, zahvaljujući alatima poput **Parlametra**, mogu procijeniti da li njihovi/e zastupnici/e samo slijede stranku ili istinski zastupaju javni interes.

Zaključak

Zašto je ovo korisno istraživačima/cama i novinarima/kama?

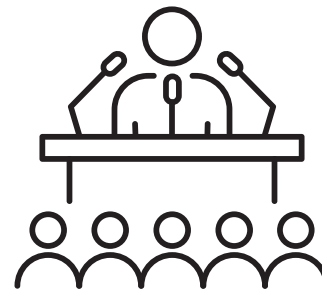
Praktičan nadzor i analiza: ovaj alat temeljito prikazuje koliko su delegati/kinje aktivni/e – brojem postavljenih pitanja, govorima, prijedlozima zakona i prisutnošću na glasanju.

Podaci se mogu slobodno koristiti, istraživači i mediji mogu lako preuzimati grafike i tablice, čime štede vrijeme na ručno pretraživanje i obradu podataka.

Fleksibilna pretraga po ključnim riječima omogućava identifikaciju tema i zastupnika/ca koji ih najviše obrađuju, što pomaže u formiranju fokusiranih priča i analiza.

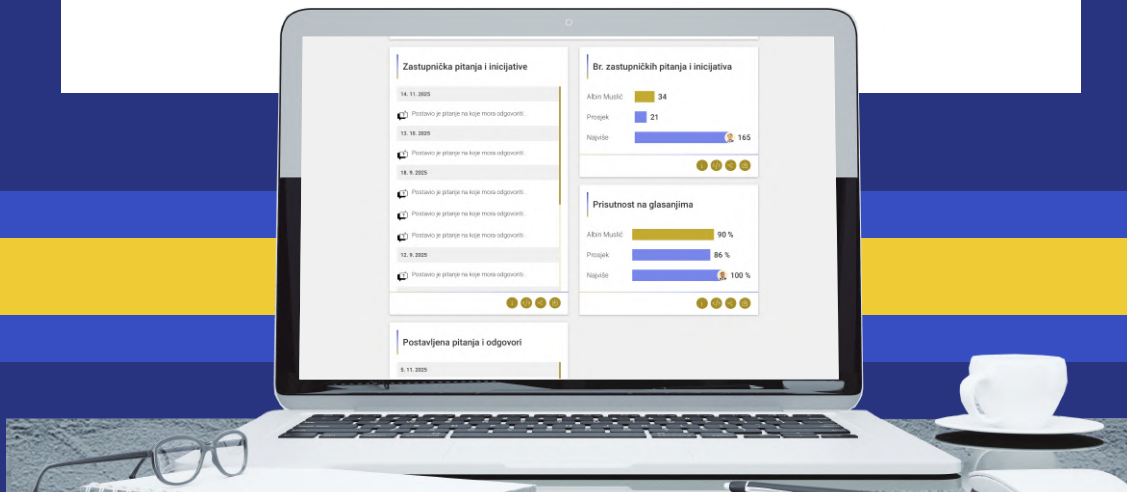

Pozivanje parlamentaraca/ki na odgovornost

Na osnovu dostupnih podataka, građani/ke, novinari/ke i civilni/e aktivisti/kinje mogu:

- postavljati pitanja o niskoj aktivnosti pojedinih delegata/kinja,
- analizirati odstupanja u metodologiji glasanja: da li delegata/kinja glasa uvijek u skladu s klubom i je li to rezultat stranačke discipline ili manjka samostalnosti,
- ukazati na učinak: npr. "delegat postavlja vrlo malo pitanja", "jedva prisustvuje glasanju", "inicijative ostaju samo na papiru",
- zatražiti odgovornost od izabranih parlamentaraca/ki, tražeći jasan odgovor: zašto nije prisustvovao/la, zašto nije predložio/la zakon ili nije javno govorio/la o važnim temama.

Parlametar nije samo zbir statistika;
on je moćan alat za demokratizaciju
informacija. Omogućuje praćenje aktivnosti
zakonodavaca u realnom vremenu, podržava
istraživačko novinarstvo, civilni nadzor i
informisano građanstvo. S jasno definisanom
metodologijom i olakšanom dostupnošću
materijala, Parlametar doprinosi pretvaranju
podataka u odgovornost.

Metodologija:

Parlamar je projekat nastao saradnjom Instituta Danes je nov Dan iz Slovenije i U.G. "Zašto ne", uz finansijsku podršku fondacije National Endowment for Democracy.

Alat Parlamar funkcioniše kroz trodijelni sistem: parla-data, parla-lize i parla-metar. Prvo se prikupljaju neobrađeni podaci (PDF transkripti i glasanja), zatim se oni statistički obrađuju, a u finalnoj se fazi prikazuju korisniku/ci putem interaktivnih kartica s jasnom metodologijom dostupnoj na svakoj kartici stranice ba.parlamar.si.

Svaka kartica jasno dokumentuje metodološki pristup: šta je mjereno, kako su izračunate vrijednosti, koji su kriteriji za uključivanje zastupnika/klubova i kako interpretirati podatke. Time se osiguravaju transparentnost i odgovornost analitičkog procesa.

U izradi ovog informativnog paketa korišteni su podaci alata Parlametar BiH, zajedno s njegovom metodološkom dokumentacijom dostupnom na infokarticama, a koja objašnjava kako se podaci prikupljaju i obrađuju. Također su korišteni izvori s platforme Javna rasprava, čiji je Parlametar dodatak, a koju razvija U.G. "Zašto ne" i koja prati zakonodavne procese u BiH, te sa zvanične web stranice Parlamentarne skupštine BiH, s koje se preuzimaju službeni podaci.

- Parlametar BiH – <https://ba.parlametar.si>
- Metodološka dokumentacija Parlametra (dostupna na svakoj infokartici)
- Javna rasprava – www.javnarasprava.ba
- Web stranica Parlamentarne skupštine BiH – <https://parlament.ba>

Za dodatne informacije, izjave ili medijsku saradnju možete se obratiti:

Udruženju građana i građanki "Zašto ne"

Gabriele Moreno Locatelli 21, 71 000 Sarajevo

Email: info@zastone.ba

Tel: +387 33 618 461

Web: www.zastone.ba

Javnoj raspravi

Email: info@javnarasprava.ba

Tel: +387 61 338 387

Web: www.javnarasprava.ba